

**KAMMARRÄTTEN
I STOCKHOLM**
Migrationsöverdomstolen
Avdelning 01

DOM
2016-04-07
Meddelad i Stockholm

Mål nr UM 3714-15

KLAGANDE
Migrationsverket

MOTPARTER

Ombud och offentligt biträde: Advokat

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE
Förvaltningsrätten i Malmö; migrationsdomstolens dom
den 16 april 2015 i mål nr UM 422-15
(Migrationsverkets ärende nr 12-318920 m.fl.)

SAKEN
Flyktingstatusförklaring m.m.

MIGRATIONSÖVERDOMSTOLENS AVGÖRANDE

1. Migrationsöverdomstolen bifaller överklagandet och upphäver migrationsdomstolens beslut att bevilja och flyktingstatusförklaringar och resedokument samt fastställer Migrationsverkets beslut den 22 december 2014 i dessa delar.
  2. Migrationsöverdomstolen beslutar att ersättning ska betalas till som offentligt biträde med 9 765 kr, varav 7 812 kr för arbete och 1 953 kr för mervärdesskatt.
-

BAKGRUND

Barnen [ ] och [ ], som är medborgare i både Palestina och Rumänien, ansökte den 22 januari 2013 om asyl i Sverige. Barnens far, som enbart är palestinsk medborgare, hade i december 2012 sökt asyl här. Som grund för ansökningarna återopade familjen skyddsskäl mot Gaza.

Migrationsverket beslutade den 22 december 2014 att avslå familjens ansökningar och att utvisa familjen från Sverige. När det gällde [ ] och [ ] beslutade Migrationsverket att utvisningarna skulle verkställas genom att de reste till Rumänien eller något annat land som kunde ta emot dem. Migrationsverket bedömde att det inte fanns skäl att pröva [ ] och [ ] skyddsskäl mot Gaza mot bakgrund av deras medborgarskap i Rumänien. Eftersom de inte hade återopat skyddsskäl mot något annat land bedömdes de inte vara flyktingar eller skyddsbehövande på annan grund. Migrationsverket bedömde vidare att det inte heller förelåg särskilt ömmande omständigheter. Slutligen konstaterade Migrationsverket att de inte hade återopat något skyddsbehov mot Rumänien och det hade inte kommit fram att de riskerade skyddsgrundande behandling om de reste dit.

[ ] och [ ] överklagade tillsammans med fadern Migrationsverkets beslut till migrationsdomstolen, som biföll överklagandena och beviljade samtliga familjemedlemmar permanent uppehållstillstånd, flyktingstatus och resedokument. Domstolen anförde som skäl för sitt avgörande när det gällde [ ] och [ ]

bl.a. följande. Principen om familjens enhet innebär som regel att om en familjemedlem bedömts vara flykting tillerkänns även övriga familjemedlemmar samma ställning enligt punkten 184 i UNHCR:s Handbok om förfarandet och kriterierna vid fastställande av flyktingars rättsliga ställning. Undantag kan enligt punkten göras för familjemedlem som är medborgare i ett annat land och som kan få skydd där.

och är underåriga och har befunnit sig i Sverige tillsammans med fadern i mer än två år. Även om de är medborgare i Rumänien finns det inte några uppgifter om att de har familj eller släktingar där som kan ta emot dem. Redan av det skälet och med beaktande av vad som är förenligt med barnens bästa, bör familjen hållas samman och även och beviljas permanenta uppehållstillstånd, statusförklaringar och resedokument på samma grund som fadern.

YRKANDEN M.M.

1. Migrationsverket

Migrationsverket yrkar att Migrationsöverdomstolen ska upphäva migrationsdomstolens dom såvitt avser och flyktingstatusförklaringar och resedokument samt fastställa Migrationsverkets beslut av den 22 december 2014 i dessa delar. Migrationsverket anför bl.a. följande. och är medborgare i Rumänien. Det kan därför inte anses motiverat att med hänvisning till familjens enhet bevilja dem flyktingstatus och resedokument.

2. och

och anser att överklagandet ska avslås och anför i huvudsak följande. Migrationsverket har inte beaktat deras ålder och möjlighet att faktiskt få skydd i Rumänien. De har ingen anknytning till Rumänien. De har aldrig haft sin hemvist där och talar inte språket. Det finns ingen i Rumänien som kan ta hand om dem. För att erhålla dokumentation från Rumänien kräver rumänska myndigheter bl.a. att de har s.k. legal domicil i Rumänien. Eftersom de är minderåriga saknar de faktiska möjligheter att bosätta sig i Rumänien och därmed tillägna sig legal domicil. Även om Rumänien är en medlemsstat i EU kan de som minderåriga barn

inte beredas ett adekvat skydd där. Sammantaget kan det inte anses lämpligt eller lagenligt att hänvisa minderåriga barn till Rumänien då de inte kan erhålla det skydd och den trygghet som föreskrivs i bl.a. UNHCR:s handbok och i barnkonventionen.

En konsekvens av bifall till överklagandet blir att de kommer att ha en annan rättslig ställning än fadern, vilket innebär svårigheter för dem i deras framtida livsföring. Deras möjligheter att få svenskt medborgarskap kommer att bedömas på andra grunder än deras fars. Det innebär även problem för dem när det gäller att anskaffa identitets- och passhandlingar m.m. Dessutom riskerar de att bli statslösa om de inte bevakar sin rätt till sitt rumänska medborgarskap. Oaktat deras ställning som unionsmedborgare ska de, särskilt med beaktande av barnkonventionen och principen om familjens enhet, beviljas flyktingstatusförklaring och resedokument.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

1. Frågan i målet

och far, som är palestinsk medborgare, har beviljats uppehållstillstånd i Sverige med status som flykting. Frågan är om denna omständighet innebär att barnen, trots att de är medborgare även i Rumänien, också ska beviljas flyktingstatusförklaring och resedokument.

2. Tillämpliga bestämmelser m.m.

2.1. Utlänningslagen och dess förarbeten

Med flykting avses en utlänning som befinner sig utanför det land som utlänningen är medborgare i, därför att han eller hon känner välgrundad fruktan för förföljelse på grund av ras, nationalitet, religiös eller politisk uppfattning eller på grund av kön, sexuell läggning eller annan tillhörighet

till en viss samhällsgrupp, och inte kan, eller på grund av sin fruktan inte vill, begagna sig av detta lands skydd (4 kap. 1 § första stycket utlänningslagen [2005:716]). Detta gäller oberoende av om det är landets myndigheter som är ansvariga för att utlänningen riskerar att utsättas för förföljelse eller om utlänningen riskerar att utsättas för förföljelse från enskilda och inte kan antas bli erbjuden ett effektivt skydd som inte är av tillfällig natur (andra stycket samma paragraf). Enligt 4 kap. 3 § utlänningslagen ska en utlänning, som med åberopande av skyddsskäl ansökt om uppehållstillstånd, förklaras vara flykting (flyktingstatusförklaring) om han eller hon omfattas av definitionen ovan och inte är utesluten från att anses som flykting enligt 4 kap. 2 b § utlänningslagen. Flyktingstatusförklaring får dock vägras en utlänning i vissa situationer som framgår av bestämmelsens andra stycke, ingen av dessa situationer är aktuell i målet. För en flykting får resedokument utfärdas för resor utanför Sverige (4 kap. 4 § utlänningslagen).

Av förarbetena till genomförandet av 2004 års skyddsgrundsdirektiv (rådets direktiv 2004/83/EG av den 29 april 2004 om miniminormer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer ska betraktas som flyktingar eller som personer som av andra skäl behöver internationellt skydd samt om dessa personers rättsliga ställning och om innehållet i det beviljade skyddet) framgår bl.a. följande. En grundprincip inom utlänningsrätten är att kärnfamiljen ska hållas samman – principen om familjens enhet – och att nära anhöriga till en flykting i regel också får uppehållstillstånd som flyktingar även om de inte själva har sådana skäl. En individuell prövning görs i varje enskilt fall, varvid den omständigheten att sökanden är nära anhörig till en person som beviljats uppehållstillstånd som flykting tillmäts stor betydelse vid bedömningen av om sökanden löper risk för förföljelse vid ett återvändande till hemlandet. Någon rätt för familjemedlemmar till en flykting att beviljas motsvarande status kan dock inte härledas ur Genèvekonventionen eller direktivet. Det har därför inte införts någon bestämmelse i utlänningslagen med innebörden att familjemedlemmar normalt ska beviljas samma status som den familjemedlem som är flykting eller skyddsbehövande. (Prop. 2009/10:31 s. 74 och 145.)

2.2. Skyddsgrundsdirektivet

I det omarbetade skyddsgrundsdirektivet (Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/95/EU av den 13 december 2011 om normer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer ska anses berättigade till internationellt skydd, för en enhetlig status för flyktingar eller personer som uppfyller kraven för att betecknas som subsidiärt skyddsbehövande, och för innehållet i det beviljade skyddet [omarbetning]) finns bestämmelser om sammanhållning av familjer som innebär en skyldighet för medlemsstaterna att se till att familjen hålls samlad (artikel 23.1). Medlemsstaterna ska vidare se till att familjemedlemmar till den person som har beviljats internationellt skydd och som för egen del inte uppfyller kraven för att erhålla sådant skydd, får ansöka om bl.a. uppehållstillstånd och resedokument i enlighet med nationella förfaranden, i den mån detta överensstämmer med familjemedlemmens personliga rättsliga status (artikel 23.2). I punkt 36 i ingressen till det omarbetade skyddsgrundsdirektivet anges också att familjemedlemmar kan, enbart på grund av sin relation till flyktingen, normalt komma att utsättas för förföljelse på ett sätt som kan utgöra grund för flyktingstatus.

2.3. Genèvekonventionen och UNHCR:s handbok

Definitionen av flykting i utlänningslagen motsvarar i princip den som finns i artikel 1 (A) 2 i Genèvekonventionen (1951 års konvention angående flyktingars rättsliga ställning). Principen om familjens enhet finns inte definierad i Genèvekonventionen. I stället får ledning hämtas från UNHCR:s handbok där följande anges i punkt 184. Om familjens överhuvud uppfyller definitionens kriterier tillerkänns i regel övriga familjemedlemmar ställning som flykting i enlighet med principen om familjens enhet. Det är emellertid uppenbart att ett formellt flyktingerkännande inte bör ges en familjemedlem om detta är oförenligt med hans rättsliga ställning. Sålunda kan en medlem av flyktingens familj vara medborgare i asyllandet eller i ett annat land och

åtnjuta det landets skydd. Att under sådana omständigheter tillerkänna honom ställning som flykting är inte motiverat.

När det gäller personer som innehar medborgarskap i flera länder framgår vidare av punkterna 106–107 i handboken följande. Det följer av artikel 1 (A) 2 i Genèvekonventionen att personer med dubbelt eller mångfaldigt medborgarskap är uteslutna från flyktingskap förutsatt att de kan komma i åtnjutande av skydd i åtminstone ett av de länder där de är medborgare. Om nationellt skydd finns tillgängligt, har detta företräde framför internationellt skydd. Vid prövning av ett fall som rör en person med dubbelt eller mångfaldigt medborgarskap är det emellertid nödvändigt att skilja mellan innehav av medborgarskap i juridisk bemärkelse och den utsträckning i vilken sökanden kan få skydd av staten i fråga. Om den sökande är medborgare i ett land i vilket han inte påstår sig hysa någon fruktan men där medborgarskapet ändå inte medför det skydd som normalt ges till medborgare, är innehav av det andra medborgarskapet inte oförenligt med flyktingskap.

2.4. Amsterdamfördraget och protokollet om asyl

Av protokollet om asyl för medborgare i Europeiska unionens medlemsstater, som fogats till Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen och förtecknats i slutakten till Amsterdamfördraget (EUT C 83, 2010, s. 305), framgår bl.a. att medlemsstaterna ska betraktas som säkra ursprungsländer i förhållande till varandra för alla rättsliga och praktiska syften som har samband med asylärenden. I protokollet anges vidare i vilka begränsade situationer som asylansökningar från medborgare i andra medlemsstater får prövas i sak. Om en medlemsstat ensidigt beslutar att pröva en asylansökan från en medborgare i en annan medlemsstat, ska rådet omedelbart underrättas och ansökan ska behandlas med utgångspunkt i antagandet att den är uppenbart ogrundad, utan att detta påverkar medlemsstaternas befogenhet att fatta beslut. I förarbetena inför godkännandet av Amsterdamfördraget och de protokoll som har förtecknats i

slutakten till fördraget, konstaterade regeringen att de tre situationer som anges i protokollet är exceptionella (prop. 1997/98:58 s. 64). Skyldigheten att underrätta rådet i dessa situationer regleras i 7 kap. 16 § utlänningsförordningen (2006:97).

2.5. *Praxis*

Migrationsöverdomstolen har uttalat sig om principen om familjens enhet i flera avgöranden, bl.a. i MIG 2012:14, MIG 2013:16 och MIG 2015:18.

MIG 2015:18 gällde frågan om modern till en minderårig flicka, som beviljats uppehållstillstånd som flykting, också skulle beviljas flyktingstatusförklaring och resedokument. Enligt Migrationsöverdomstolen utgjorde moderns egna skyddsskäl inte grund för att bevilja henne flyktingstatusförklaring och resedokument. Det hade inte heller framkommit några omständigheter i målet som tydde på att hon riskerade att utsättas för förföljelse på grund av relationen till dottern. Migrationsöverdomstolen prövade därför om enbart det förhållandet att dottern beviljats uppehållstillstånd som flykting innebar att modern också skulle beviljas flyktingstatusförklaring och resedokument. Migrationsöverdomstolen uttalade vidare bl.a. följande. Även när det gäller en familjemedlem till en person som är flykting, måste det alltid göras en individuell bedömning av risken för förföljelse. Ofta är den förföljelse som flyktingen riskerar att utsättas för av sådan karaktär att även flyktingens familjemedlemmar kan komma att utsättas för den. Detta kan antas vara vanligast förekommande när flyktingen är en vuxen person, men det kan också förekomma situationer där ett barn riskerar förföljelse som är av sådant slag att även barnets föräldrar eller syskon kan komma att drabbas av den. När det saknas risk för att den förföljelse som en flykting riskerar att utsättas för vid ett återvändande ska drabba även flyktingens familjemedlemmar finns det dock ingen anledning att betrakta också dem som flyktingar. Enligt Migrationsöverdomstolen saknades anledning att betrakta kvinnan som flykting och att bevilja henne flyktingstatusförklaring och resedokument.

3. Migrationsöverdomstolens bedömning

och har av migrationsdomstolen beviljats permanent uppehållstillstånd så som familjemedlemmar till sin far. De har av samma anledning beviljats flyktingstatusförklaring och resedokument. Migrationsverket har inte överklagat domen såvitt gäller och uppehållstillstånd. Migrationsöverdomstolen ska därför enbart pröva frågan om de ska beviljas flyktingstatusförklaring och resedokument.

Av ordalydelsen i 4 kap. 1 § utlänningslagen framgår att en förutsättning för att en utlänning ska anses som flykting är att det finns ett skyddsbehov. En person som saknar skyddsbehov kan därför som regel inte beviljas flyktingstatusförklaring och resedokument. Av ovan redovisade förarbeten och praxis framgår vidare att en familjemedlem till en flykting inte har någon ovillkorlig rätt till flyktingstatusförklaring och resedokument enbart på grund av sin relation till flyktingen. I UNHCR:s handbok redovisas också flera exempel på situationer när personer är uttryckligen undantagna från flyktingskap. Ett sådant undantag utgör personer med dubbelt eller mångfaldigt medborgarskap, förutsatt att de kan komma i åtnjutande av skydd i åtminstone ett av dessa länder. Det får anses vara en grundläggande princip inom utlänningsrätten att om personen genom sitt medborgarskap kan erhålla nationellt skydd har detta företräde framför internationellt skydd.

Detta mål gäller två minderåriga barn som lever tillsammans med sin far, som beviljats uppehållstillstånd som flykting på grund av att han riskerar förföljelse vid ett återvändande till Gaza. Annat har inte framkommit än att och har vuxit upp och bott uteslutande i Gaza tillsammans med och under samma förutsättningar som fadern. och situation skiljer sig dock från faderns genom att de också är medborgare i Rumänien. De har inte gjort gällande att de har något skyddsbehov mot Rumänien. Även om det inte finns något hinder för medborgare i andra EU-stater att söka asyl i

Sverige måste utgångspunkten dock vara att alla EU:s medlemsstater respekterar de grundläggande rättigheterna i t.ex. Europakonventionen om mänskliga rättigheter och Genèvekonventionen. Alla medlemsstater ska också betraktas som säkra ursprungsländer i förhållande till varandra.

och har genom sitt rumänska medborgarskap redan ett tillgängligt nationellt skydd. De kan därför inte anses ha behov av internationellt skydd och det saknas därmed anledning att betrakta dem som flyktingar och att bevilja dem flyktingstatusförklaring och resedokument.

Principen om familjens enhet syftar till att hålla samman familjen. Eftersom både och har beviljats permanent uppehållstillstånd i Sverige aktualiseras inte frågan om familjesplittring. Det kan därför inte anses oproportionerligt eller stå i strid med barnens bästa eller principen om familjens enhet att undanröja migrationsdomstolens beslut att bevilja och flyktingstatusförklaring och resedokument. Migrationsverkets överklagande ska därför bifallas.

Domen får inte överklagas (16 kap. 9 § tredje stycket utlänningslagen).

lagman
ordförande

kammarrättsråd

kammarrättsråd
referent

kammarrättsfiskal
föredragande